

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KILAVUZU

Çevre ve İnsan İçin Üretiyor;
Sürekli Gelişerek **#geleceğinbugün** diyoruz

#gelecekiçinbugün

Açlığa Son (SKA 2): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 2. maddesidir. Açlığı bitirmek, gıda güvenliğine ve iyi beslenmeye ulaşmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemeyi amaçlar.

Amaçlar İçin Ortaklıklar (SKA 17): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 17. maddesidir. Uygulama araçlarını güçlendirmek ve sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklığı canlandırmayı amaçlar.

Atık Yönetimi: Farklı kaynaklarda oluşan farklı türlerdeki atıkların toplanması, geri dönüşümü ve bertarafını ve yönetiminin sağlandığı süreçler bütünüdür.

Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (SKA 16): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 16. maddesidir. Sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve kapsayıcı toplumlar tesis etmek, herkes için adalete erişimi sağlamak ve her düzeyde etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar oluşturmayı amaçlar.

Beşikten Kapiya (Cradle to Gate): Bir ürün ya da sürecin, hammadde eldesinden ("beşik") itibaren fabrika çıkış kapısına kadar olan süreçleri yani yaşam döngüsünü kapsayan yaklaşımdır.

Beşikten Mezara (Cradle to Cradle): Ürünlerin tamamen çevre dostu yöntemlerle üretilmesini, kullanılmasını ve kullanım ömrü sona erdikten sonra dönüştürülerek tekrar kullanılmasını öngören bir sürdürülebilirlik modelidir. Bu yaklaşımda, bir ürünün kullanım ömrü sona erdiğinde, doğada zarar vermeden ayrışması veya doğal sisteme besin olarak dönüşmesi hedeflenir.

Bilim Temelli Hedef Girişimleri (SBTi): İklim değişikliğinin yıkıcı etkilerini önlemek amacıyla firmalara ve finansal kurumlara sera gazı emisyonlarını azaltma hedefi belirleme alanında yardımcı olmaktadır. SBTi, İklim bilimini temel alan bir yaklaşım geliştirmektedir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS): Birleşmiş Milletler (BM) öncülüğünde imzalanan küresel ısınmaya yönelik hükümetler arası ilk çevre sözleşmesidir. BMİDÇS; taraf ülkeleri, sera gazı emisyonlarını azaltmaya, araştırma ve teknoloji üzerinde iş birliği yapmaya ve sera gazı yutaklarını (ormanlar, okyanuslar, göller) korumaya teşvik etmektedir. Sözleşme, sera gazı emisyonlarının azaltılması için, ülkelerin kalkınma önceliklerini ve özel koşullarını göz önüne alarak "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler" ilkesine dayanmaktadır.

Biyokütle Enerji Sistemleri (BES): Doğada çürüyerek yok olacak biyolojik atıkları (hayvan gübresi, çöp, odun vb.) kullanarak enerji üreten sistemlerdir. Tarım atıkları, orman sektörü organik atıkları, hayvansal atıklar (mezbaa atıkları, dışkı, vb) veya şehir atık sularının oksijensiz ortamda çürütülerek; çeşitli su bitkileri gibi canlı (biyolojik) kaynaklar yolu ile elde edilen yakıta Biyogaz, bu enerji türüne Biyokütle Enerjisi (biomass) denilmektedir. Biyokütle enerjisinden ısı ve elektrik üreten santraller ise Biyokütle Enerji Santralidir.

#geleceğinbugün

CDP (Karbon Saydamlık Projesi): İklim değişikliği ve sera gazı salımının büyüklüğünün öğrenilmesini, şirketlerin ve yatırımcıların salımları azaltmak ve iklim değişikliğine olumlu katkı sağlayabilmek için aracı olan organizasyon.

CO₂e (Karbondiyoksit Eşdeğeri): İklim politikaları oluşturulurken çeşitli sektörlerin ve ülkelerin sera gazı emisyonlarını ve azaltım planlarının ortak bir birim ile karşılaştırılmasını sağlar.

Çevre Dostu: Çevreye zarar vermeyen, dünya dostu.

Çevre İçin Tasarım: Çevre için Tasarım; bir ürün, süreç veya hizmetin insan sağlığı ve çevresel etkisini azaltmak için, etkilerin yaşam döngüsü boyunca dikkate alındığı bir tasarım yaklaşımıdır.

Çevre Kirlenmesi: Hava, toprak ve suların fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin insan sağlığı ve canlı türlerin yaşamına, endüstriyel olaylara ve kültürel değerlere zararlı etkide bulunacak şekilde, istenmeyen yönde değişimi.

Çevresel Etki: Faaliyetlerin, ürünlerin veya hizmetlerin sonucunda çevre üzerinde meydana gelen olumsuz veya olumlu her türlü değişiklik ve etki.

Çevresel Ürün Beyanı (EPD): Bir ürünün beşikten mezara yaşam döngüsü boyunca analiz edilerek, çevreye etkilerinin beyan edilmesidir.

Doğrudan Sera Gazı Emisyonu: İşletme tarafından sahip olunan veya kontrol edilen varlıklarda (binalar, araçlar, ekipmanlar) yakılan yakıttan kaynaklanan doğrudan emisyonlardır. Kapsam 1 emisyonlarıdır.

Dolaylı Sera Gazı Emisyonu: İşletme faaliyetlerinin bir sonucu olan ancak başka bir işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklarda meydana gelen emisyonlardır.

Döngüsel Ekonomi: Mevcut malzeme ve ürünleri mümkün olduğunca uzun süreli olarak, yeniden kullanmayı, onarmayı, yenilemeyi ve geri dönüştürmeyi içeren bir üretim ve tüketim modelidir. Böylece, atık oluşumunu en aza indirirken, ürünlerin yaşam döngüsünü uzatır.

E-atık: Elektronik atık veya e-atık, elektronik cihazların kullanım ömrünün tamamlanması ve atığa dönüşmesidir.

Eko/ Ekolojik: Organizma ve çevreleri arasındaki ilişki, çevre dostu ürün ve malzemelerdir.

Eko-etiket: Ürünlerin belirli performans kriterlerini karşılayarak “çevresel olarak uygun” ibaresinin olduğu, diğer ürünlerden ayıran yeşil çevre etiketi.

Eko-verimlilik: Hammadde ve enerjiyi daha az kullanmayı, yeniden kullanım ve geri dönüşümü artırmayı, daha az atık oluşturmayı, tehlikeli atık miktarını azaltmayı amaçlayan, çevreye duyarlı bir atık yönetimi yaklaşımıdır.

Ekolojik Ayak İzi: Bir kişinin, topluluğun veya endüstrinin çevre üzerindeki etkisi, doğal kaynakların kullanımını sürdürmek için gerekli olan arazi miktarıdır. Ekolojik ayak izi ise belirli bir yaşam tarzını desteklemek için gereken mal ve hizmetleri üretmek için gerekli olan çevre miktarı olarak tanımlanır.

Ekolojik Vatandaşlık: Gelecek nesilleri ve insan dışındaki canlıları esas alarak, tüm vatandaşlık görev ve yükümlülüklerinin bilincinde olan kişilerdir. Belirli bir ülkeye, mekana ve zamana ait olmaktan çok; tüm doğal yaşamın sorumluluğunu kapsayan bir bilince sahip olmayı benimserler.

Ekosistem: Belirli bir alandaki canlı ve cansız varlıkların birbiriyle olan etkileşimidir.

Emisyon Faktörü: Belirli bir kaynağın ortalama emisyon oranıdır.

Emisyon Ticaret Sistemi: Çevresel sürdürülebilirliği artırmak ve sera gazı emisyonlarını azaltmak amacıyla geliştirilmiş bir piyasa tabanlı mekanizmadır. Emisyon Ticaret Sistemlerinde işletmeler birbirleriyle karbon ticareti yapabilirler.

Endüstriyel Ekoloji: Madde ve enerji kaynaklarının endüstriyel sistemler içerisinde dönüşümünün sağlanması, endüstri ile doğal ekosistem arasındaki ilişkilerin detaylandırılarak etüt çalışmalarının yapılması ve endüstriyel sistemlerde proses odaklı değişikliklerin gerçekleştirilmesi ile daha sürdürülebilir, çevre dostu endüstriyel sistemler oluşturulmasını hedefleyen çevreci bir yaklaşımdır.

Endüstriyel Simbiyoz: Birbirinden bağımsız endüstriyel işletmelerin ortak kullanılabilecek kaynaklarını paylaşarak karşılıklı fayda sağlamak üzere iş birlikleri kurmasıdır.

Enerji: Bir şeyin iş yapabilme yeteneğinin ölçülmesidir. Potansiyel, kinetik, termal, güneş, elektrik, kimyasal, nükleer, ısı ve diğerleri gibi çeşitli şekillerde var olabilir. Enerji ne yaratılabilir ne de yok edilebilir; sadece bir formdan diğerine değiştirilebilir.

Enerji Geri Kazanımı: Bir tüketimin çıktısının, diğer bir sistemde elektrik veya ısı enerjisi olarak girdi olma durumudur. Örneğin hava kompresörleri enerji tüketimi ile yaptığı iş kıyaslandığından son derece verimsiz bir makinedir. Yapılan faydalı işe karşılık tükettikleri enerjinin %94'ünü atık ısı olarak atmosfere atarlar.

Enerji Denetimi: Fabrika üretim sürecinde oluşan enerji maliyetlerinin, ekonomik olarak tanımlanması ve enerji maliyetlerini düşürücü çalışmaların araştırılması, projelerin geliştirilmesidir.

Enerji Muhasebesi: Planlı bir sistem içerisinde enerji verimliliğinin artırılması için disiplinli bir yönetim şekli ile enerji tüketiminin ölçülmesi ve rapor edilmesidir.

Enerji Tasarrufu: Enerjinin sürekli kullanılabilirliğini sağlamak için enerji israfının önlenmesi; enerjinin en düşük ihtiyaçta en verimli şekilde kullanılmasıdır.

Enerji Verimliliği: Sanayi ve endüstriyel işletmelerde üretim kalitesinden ve miktarından; binalarda ise yaşam standardı ve hizmet kalitesinden ödün vermeden birim hizmet veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasıdır.

Enerji Yönetimi: Maliyetleri ve sera gazı emisyonlarını eş zamanlı olarak azaltarak sınırlı olan doğal kaynakları ve iklimsel etkiler açısından enerji kullanımını azaltmayı amaçlayan iyi planlanmış eylemler ve stratejilerdir.

Erişilebilir ve Temiz Enerji (SKA7): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 7. maddesidir. Herkes için karşılanabilir, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişimi sağlamaktır. Yenilenebilir enerji santrallerinin şebeke bağlantı işlemlerinin kolaylaştırılması, temiz enerji kaynaklarının endüstriyel, ısınma ve ulaştırma gibi alanlarda kullanımının teşvik edilmesi, endüstriyel tesis ve binalarda enerji tüketiminin optimize edilmesine yönelik çalışmalar yapılması.

ESG (ÇSY): Çevresel, Sosyal ve Yönetişim: Kuruluşun sürdürülebilirliğini değerlendiren bir çerçevedir. Bir yatırımın performansı üzerinde önemli etkileri bulunabilecek çevresel, sosyal ve yönetişimsel uygulamalardır.

Eşitsizliklerin Azaltılması (SKA10): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 10. maddesidir. Etik politikalar kapsamında tüm çalışanların sosyal, ekonomik, cinsiyet, yaş, ırk, din, cinsel yönelim vb. alanlarda eşit şekilde desteklenmesidir.

F

Finansal Sermaye: Kuruluşun faaliyetleri boyunca kullanılan tüm finansal varlıkları, araçları ve kaynaklarıdır.

Fosil Yakıt: Fosil yakıt veya mineral yakıt; hidrokarbon ve yüksek oranlarda karbon içeren doğal enerji kaynağıdır. Kömür, petrol ve doğalgaz örnek olarak verilebilir. Ölen canlı organizmaların oksijensiz ortamda milyonlarca yıl boyunca çözülmesi ile oluşur.

G

Geri Dönüştürülebilir: Atık haline gelen maddenin çöpe atılmak yerine başka bir madde veya ürün içinde yeniden kullanılabilir olmasıdır.

Geri Dönüşüm: Enerji geri kazanımı ve yakıt olarak kullanımı ya da dolgu yapmak üzere atıkların tekrar işlenmesi hariç olmak üzere, organik maddelerin tekrar işlenmesi dahil atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere, malzemelere ya da maddelere dönüştürüldüğü herhangi bir geri kazanım işlemidir.

Gömülü Enerji: Hammaddelerin çıkarılması, işlenmesi, inşaat malzemelerinin imalatı, nakliye, şantiyeye ürün teslimi, montaj ve inşaat süreçlerini içeren, binayı devreye alma sürecine kadar tüketilen enerji.

Güneş Enerji Sistemleri (GES): Güneşten aldığı kaynak ısıyı enerjiye dönüştürebilen sistemler. Güneş enerjisi sistemleri petrol ve doğalgaz gibi kaynaklara göre daha az maliyetlidir. Yenilenebilir enerji kaynakları arasında yer alır. Güneş enerjisi karbon salınımı yaymaz, doğal ve çevrecidir.

GRI – Sürdürülebilirlik Raporu: Şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) performanslarını değerlendirmek ve raporlamak için uluslararası kabul gören bir standarttır.

H

Hava Kirliliği: Atmosferin doğal özelliklerinin kimyasal, partikül madde veya biyolojik bir ajan tarafından değiştirilmesi.

Hesap Verebilirlik: Bir kuruluşun veya bireyin üstlendiği eylemler, kararlar, ürünler ve politikalar için sorumluluğunu kabul etmesi.

Hidroelektrik Enerjisi: Suyun hareketi ile oluşan enerjinin elektrik üretiminde kullanılmasıdır. Bu enerji genellikle Hidroelektrik Santrallerinde (HES) üretilmektedir.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (The Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC):

İklim değişikliği konusunda bilimsel, teknik ve sosyoekonomik bilgi ve çalışmaların değerlendirilmesini; bilimsel çıktılar ışığında iklim değişikliğiyle mücadele ve iklim değişikliğine uyum konularında karar verici mekanizmalara yol göstermeyi; Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne iklim değişikliği ve politikalarıyla ilgili konularda özel raporlar hazırlamayı amaçlayan kuruluş.

I

ISO 14000 Çevre Yönetim Sistemi: Doğal kaynak kullanımının azaltılması, toprağa, suya, havaya verilen zararların minimum düzeye indirilmesini amaçlayan, risk analizleri tabanında kurulan bir yönetim modelidir.

ISO 26000 Sosyal Sorumluluk Yönetim Sistemi: Sosyal sorumluluk tanımlamaları ve uygulamaları üzerinde anlaşma sağlanan ilk resmî belgedir. Sadece özel sektör kuruluşları için değil, kamu kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarına kadar gönüllü olarak her büyüklükte ve her sektörden işletmede uygulanabilen sistemin amacı sürdürülebilir kalkınma sağlamaktır.

ISO 19011 Yönetim Sistemleri Denetim Standardı: Yönetim sistemlerinin tetkiki için gerekli tanımları içeren kılavuzdur.

ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi: Enerji uzmanları tarafından belirlenen standartlar çerçevesinde, enerji yönetim sistemi oluşturulması, enerji tasarrufu yapılması, enerji giderlerinin düşürülmesi ve çevreye duyarlılığı teşvik eden süreç ve sistemlerin oluşturulmasını sağlamaktadır.

İkincil Enerji: Farklı bir enerji biçiminden dönüştürülmüş enerjiye verilen isim. (doğalgaz, petrol ve rüzgâr gibi birincil enerji kaynaklarından dönüştürülmüş elektrik.)

İklim Adaptasyonu: Gerçekleşmekte olan veya gelecekte gerçekleşmesi muhtemel iklimsel değişikliklere, insani ve doğal sistemlerde, zararları hafifletmesi veya faydalı fırsatları değerlendirmesine yönelik müdahalede bulunma düzenlemeleri yapılması.

İklim Değişikliği: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne göre "İklim değişikliği", karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişiklik olarak tanımlanır.

İklim Değişikliğine Karşı Uyum (Climate Change Adaptation): İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin sosyal, ekonomik ve çevresel sistemler üzerinde sebep olabileceği zararların tespiti ve bu zararları minimuma indirmek için uygun önlemlerin alınmasıdır.

İklim Eylemi (SKA13): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 13. maddesidir. İklim değişikliği ve etkileri ile mücadele için acilen eyleme geçmek.

İklim Krizi: Küresel ısınmanın gezegenimiz üzerinde bırakacağı geri döndürülemez hasarı ve bununla beraber yaşanacak olan doğal afetleri, çevresel felaketleri, insan göçlerini ve tüm canlıların hayatta kalma savaşıdır.

İklim Pozitif: Karbon nötr olmanın bir adım daha ötesine geçerek bir kurumun ya da şirketin, üretiminden sorumlu olduğu karbon miktarından daha fazlasını atmosfere azaltmaya yönelik çalışmalara imza atmasıdır.

İleri Dönüşüm (Upcycling): Bir maddenin veya ürünün atık haline geldikten sonra ilk versiyonundan daha üst, kaliteli, kullanışlı bir ürün veya maddeye dönüştürülmesidir. Plastik şişelerden ayakkabı üretmek, atık metallerden heykeller yaratmak ileri dönüşüm örnekleridir.

İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme (SKA8): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 8. maddesidir. İstikrarlı, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, tam ve üretken istihdamı ve herkes için insana yakışır işleri desteklemek.

İnsan Sermayesi: Fikri mülkiyetin bileşenlerindendir. Mesleki yeterlilik, eğitim, liderlik yeteneği, sosyal yeterlilik, çalışan motivasyonu ve teknik bilgi başlıklarından oluşur.

Jeotermal Enerji: Yeryüzünün yakın katmanlarındaki magmadan, su, buhar ve sıcak kayalardan temin edilen ve dünya var olduğu sürece kullanılabilecek bir enerji türüdür. Sürdürülebilir, yerli, güvenilir ve çevre dostu bir enerji kaynağıdır.

Kalori: Atmosfer basıncında 1 gram suyun sıcaklığını 1 derece artırmak için gerekli olan enerji miktarıdır.

Kapalı Döngü: Sistem içerisinde ortaya çıkarılan her atığın yeniden kullanılabilir veya dönüştürülebilir olmasıdır. Döngüsel ekonomi kapalı bir döngüdür.

Kapsam 1 Emisyonları: Sahip olunan veya kontrol edilen varlıklarda (binalar, araçlar, ekipmanlar) yakılan yakıttan kaynaklanan doğrudan emisyonlardır. Şirket düzeyinde bir faaliyet veya faaliyetlerin doğrudan bir sonucu olarak atmosfere salınmasından dolayı kapsam 1 emisyonlarına genellikle doğrudan emisyonlar denilmektedir.

Kapsam 2 Emisyonları: Kuruluşun satın alınan enerjiden kaynaklanan dolaylı emisyonlardır. Yani dışarıdan aldığı ve tükettiği elektrik, ısı, su buharı gibi kaynaklardan gelir.

Kapsam 3 Emisyonları: Sera gazı salımları, kuruluş sınırlarının dışında bulunan kaynaklardan meydana gelir. Bu kaynaklar hareketlidir ve çoğunlukla ulaşım ekipmanlarında yakılan yakıttan kaynaklanmaktadır.

Kapsam 4 Emisyonları: Sera gazı salımları, kuruluş tarafından kullanılan mallarla ilişkili kuruluş sınırlarının dışında bulunan kaynaklardan oluşur. Bu kaynaklar sabit veya hareketli olabilir ve raporlama yapan kuruluş tarafından satın alınan her tür malla ilişkilendirilebilir. Salımlar çoğunlukla hammaddelerin çıkarılması, tarımsal faaliyetler, tedarikçiler arasında hammadde/ürün nakliyesi, hammaddelerin üretimi ve işlenmesini içerir.

Kapsam 5 Emisyonları: Kuruluşun ürünlerinin kullanımıyla ilişkili sera gazı salımları veya uzaklaştırmaları, kuruluşun üretim sürecinden sonraki yaşam aşamalarında kuruluş tarafından satılan ürünlerden kaynaklanmaktadır. Bu salımlar veya uzaklaştırmalar, çok geniş bir hizmet yelpazesini ve ilgili süreçleri kapsayabilir. Çoğu durumda kuruluş, ürünün yaşam aşamaları boyunca kesin kaderini bilmez ve bu nedenle, her yaşam aşaması için makul senaryolar oluşturulur.

Kapsam 6 Emisyonları: Başka herhangi bir kategoride (Kategori-2, Kategori-3, Kategori-4, Kategori-5 gibi) rapor edilemeyen herhangi bir kuruma özgü emisyonlardır.

Karasal Yaşam (SKA 15): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağırısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 15. maddesidir. Karasal ekosistemleri korumayı, iyileştirmeyi ve sürdürülebilir kullanımı desteklemeyi; sürdürülebilir orman yönetimini sağlamayı, çölleşme ile mücadele etmeyi; arazi bozunumunu durdurmayı ve tersine çevirmeyi, biyolojik çeşitlilik kaybını engellemeyi amaçlar.

Karbon Ayak İzi: Bir bireyin, bir ülkenin veya bir kuruluşun sürdürdüğü faaliyetler sonucu atmosfere saldırdığı sera gazlarının karbondioksit cinsinden karşılığıdır.

Karbon Bütçesi: Ortalama sıcaklıklardaki artışın 2°C'nin altında tutulabilmesi için insanlar tarafından atmosfere salınabilecek maksimum toplam küresel sera gazı emisyonudur.

Karbon Finansmanı: Sera gazı emisyon azaltımlarını satın almak üzere bir projeye sağlanan kaynaktır.

Karbon Kaçağı (Sızıntısı): Katı iklim politikaları uygulayan bir ülkenin/işletmenin, üretimini iklim konusunda daha gevşek emisyon kısıtlamaları olan başka ülkelere kaydırması sonucunda ortaya çıkan yüksek karbon emisyonlarıdır. Günümüzde yüksek nüfuslu ve teknoloji anlamında gelişmiş ülkeler, özellikle enerji yoğun endüstriyel faaliyetlerini, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere aktararak karbon kaçaklarını artırabilmektedir.

Karbon Kredisi: Karbon emisyonu azaltma projesidir. Sera gazı emisyonlarını azaltmayı veya atmosfere salınan karbondioksit gibi gazları dengelemeyi amaçlayan bir çevre birimidir. (Sera gazı oluşmasına engel olan ya da sera gazı azaltımı yapan projelerin 1 Ton karbondioksit (CO₂) karşılık olarak elde ettikleri karbon kredisi sertifikasına denir.)

Karbon Nötr: Bir kişi veya kurumun saldıgı sera gazlarını dengelemek ve net olarak sıfır sera gazına ulaşabilmek için, salınan sera gazı miktarına eşdeğer sera gazı salınımına engel olacak projeler gerçekleştirmesidir.

Karbon Ofset / Karbon Denkleştirme: Başka bir yerde açığa çıkan karbondioksit (CO₂) salımını telafi etmek için, mevcut karbondioksit veya diğer sera gazlarının emisyonlarının azaltılması veya yok edilmesidir. Karbon denkleştirme terimi, karbon kredisini tanımlamak için de kullanılmaktadır.

Karbon Piyasası: Sera gazlarının azaltılması için emisyon azaltımlarına denk karbon kredi ticaretinin yapıldığı piyasadır.

Karbon Pozitif: Ürettiği emisyonlardan daha fazla emisyonu azalttığı ve/veya dengelediği kabul edilen tüm faaliyetlerdir.

Karbon Saydamlık Projesi (CDP): Büyük çaplı şirketlerin karbon salımları hakkında bilgi toplamak amacıyla kurulan uluslararası bir organizasyon yapısıdır (2000, İngiltere). CDP, sera gazı salınımlarının niceliklerini öğrenip paylaşarak şirketlerin karbon salınımlarını azaltmaları için aracı olur. Ayrıca yatırımcılara doğru tercihler yapabilmeleri için faydalı bilgiler sunmaktadır.

Karbon Sertifikasyonu: Kurumların azalttığı emisyon salınımlarını sertifikalandırması ve başka kuruluşlara satması ile bu kurumların karbon salınımlarını dengelemelerine yardımcı olan bir uygulamadır.

Karbon Tutma: Karbonun belirli bir süre boyunca atmosfere salınmasını engelleyen bir şekilde yakalanması süreci.

Karbon Vergisi: Karbondioksit (CO₂) emisyonunu azaltmak amacıyla tüketilen fosil yakıtın içerdği karbon miktarına bağlı olarak alınan bir satış ve emisyon vergisidir. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin en önemli nedenlerinden biri olan ve fosil yakıt kullanımlarından kaynaklanan CO₂ emisyonunu ve çevre kirliliğini azaltmayı amaçlar.

Karbon Yutağı: Karbondioksiti atmosferden yutarak depolayan doğal veya insan yapımı sistemler. Ormanlar en yaygın yutak türüdür.

Karbondioksit: Fosil yakıtlardan yayılan bir sera gazıdır. Kimyasal formülü CO₂ olan gazdır.

Karbondioksit Eşdeğeri (CO₂e): İklim politikaları oluşturulurken çeşitli sektörlerin ve ülkelerin sera gazı emisyonlarını ve azaltım planlarının ortak bir birim ile karşılaştırılmasını sağlar.

Kojenerasyon Sistemi: Herhangi bir enerji kaynağından eş zamanlı olarak hem ısı hem de elektrik elde edilen sistem. Bu sistem ile elektrik ve ısı aynı kaynaktan aynı anda üretilmesi, ayrı ayrı üretilmesine oranla daha yüksek verimlilik sağlar.

Kompost: Bitkisel ve hayvansal atıkların nemli-oksijenli ortamda bozunarak dönüştüğü organik gübredir.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS): İşletmelerin sadece kar amacı gütmek değil toplum ve çevre ile olan ilişkilerinde de daha geniş bir sorumluluk üstlenmeleridir. Yani; işletmelerin ekonomik, çevresel ve sosyal etkilerini dengeli bir şekilde değerlendirmesini ve bu alanlarda sürdürülebilirlik sağlamasını hedefler. İş dünyasının topluma ve çevreye katkı sağlamasını, etik iş uygulamalarını teşvik etmesini ve toplumsal sorunlara duyarlı bir şekilde yaklaşmasını da teşvik eder.

Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlaması Direktifi: Direktif, şirketlerin sürdürülebilirlik konularındaki bilgi kalitesini ve şeffaflığını artırmayı ve böylece Paris iklim anlaşması ve AB Yeşil Anlaşması sonrasında sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi desteklemeyi amaçlamaktadır.

Küresel Isınma: Atmosferdeki sera gazlarının birikimi sonucu Dünya yüzeyindeki ortalama sıcaklıkların artmasıdır. İnsan faaliyetlerinin sonucunda ortaya çıkan sera gazı emisyonlarının artması, küresel ısınma sürecini de artırmaktadır (fosil yakıtların kullanımı, sanayi üretimi, ormansızlaşma ve tarım faaliyetleri gibi faktörler, atmosfere sera gazları salınımını artırmaktadır).

Küresel Limit Aşım Günü: Dünyanın bize sunduğu bir yıllık doğal kaynakları tükettiğimiz gün olarak bilinen gündür. Her yıl bu tarih daha da kısalmaktadır yani yıllık kaynaklarımızı daha erken tüketmekteyiz.

Küresel Raporlama Girişimi (GRI) – Sürdürülebilirlik Raporu: Şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) performanslarını değerlendirmek ve raporlamak için uluslararası kabul gören bir standarttır.

Kyoto Protokolü: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında imzalanan, küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamayı amaçlayan uluslararası bir anlaşmadır.

Mikroplastik: 5 mm' den daha küçük olan ve çevrede kirliliğe sebep olan, çoğunlukla petrol türevli olup suda çözünmeyen, düzgün şekilli veya şekilsiz polimerik parçacıklardır. Biyolojik olarak parçalanamazlar. Bu nedenle; doğaya bir kez karıştıktan sonra, birincil ve ikincil mikroplastikler birikir ve kalıcı olur. Bu yüzden çevreye zararlıdır.

Net Sıfır Emisyon: Yeşil alanların ve denizlerin karbon yutma kapasitesi ile insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının eşit düzeye gelmesi ve dolayısıyla atmosferde sera gazlarının artmayacağı bir dengenin kurulmasıdır.

Net Sıfır Enerjili Binalar: Yıl boyunca, en az tükettiği kadar enerjiyi, yenilenebilir enerji kaynağı kullanarak üreten binalardır.

Nitelikli Eğitim (SKA4): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 4. maddesidir. Kapsayıcı ve hakkaniyete dayanan nitelikli eğitimi sağlamak ve her birey için yaşam boyu öğrenim fırsatlarını teşvik etmeyi amaçlar.

Nükleer Enerji: Atomun çekirdeğinden elde edilen enerji türüdür.

Okyanus Enerjisi: Denizlerde oluşan dalgalardan, gelgit olaylarından veya deniz rüzgarlarından faydalanarak üretilen enerji.

Ormansızlaştırma: Ağaçların, yerine konmaksızın amaçsızca kesilmesi. Ağaçların kaybı, canlıların yaşam alanlarının yok olması, biyoçeşitliliğin azalması ve karbonun toprakta tutulması gibi orman fonksiyonlarını azaltır.

Paris Anlaşması: Paris Anlaşması, iklim krizinin önüne geçmek amacıyla 197 ülkenin ortak hareket etmeleri gerektiğini kabul ettikleri uluslararası bir anlaşmadır. İklim krizinin önüne geçmek için küresel ortalama yüzey sıcaklığındaki artışı 2 derece ile sınırlandırmak, mümkünse 1,5 derecenin altında tutmayı amaçlar. Türkiye anlaşmayı 22 Nisan 2016'da imzalamış ve 7 Ekim 2021 tarihinde ise TBMM'de onaylanmıştır.

Paydaş Kapitalizmi: Şirketlerin yalnızca kâr amaçlarına odaklanmak yerine çalışanlarının, müşterilerinin, yerel topluluklarının yani paydaşlarının çıkarlarını da korumaya çalıştığı bir sistemdir.

Paylaşım Ekonomisi: İnsanların sahibi oldukları fakat kullanmadıkları (veya o sırada kullanmadıkları) bir ürünü/hizmeti karşılıklı olarak veya karşılık beklemeden başkalarıyla paylaşmasına dayanan ekonomi türüdür. Türkiye'de yaygın olarak kullanılan BlaBlaCar, Airbnb vb. örneklerdir.

#geleceğinbugün

Rejenerasyon: Doğal süreçleri mümkün kılarak, destekleyerek ve geliştirerek ekolojik sağlığı ve biyoçeşitliliği iyileştirmektir.

RoHS (Tehlikeli Maddelerin Kısıtlanması) Direktifi: Elektrikli ve elektronik ürünlerde tehlikeli madde kullanımına sınırlamalar getiren bir AB yönetmeliğidir.

Rüzgar Enerjisi Sistemleri (RES): Atmosferdeki sıcak ve soğuk havanın yer değiştirmesi sonucu oluşan rüzgârın kinetik enerjisinin öncelikle mekanik enerjiye daha sonrasında ise elektrik enerjisine dönüştürülmesi.

Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı (SKA9): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 9. maddesidir. Dayanıklı altyapılar tesis etmek, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemeyi ve yenilikçiliği güçlendirmeyi amaçlar.

Sera Gazı: Atmosfer içinde yer alan kızılötesi ışınları absorbe ederek, atmosferin daha fazla ısınmasına neden olan gazlara verilen isim. Kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtların kullanımı, ormanların yok edilmesi vb. insan kaynaklı faktörler, sera gazlarının atmosfere yayılmasının başlıca nedenleri arasında yer alır. Atmosferdeki sera gazının artışı küresel ısınmayı hızlandırır.

Sıfır Atık: İsrafin önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, oluşan atık miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık önleme yaklaşımı olarak tanımlanan bir hedeftir.

Sıfır Karbon: Üretim ve/veya işletme sırasında sera gazı emisyonu yaratmayan bir ürün veya hizmeti tanımlamak için kullanılan bir terim.

Sorumlu Üretim ve Tüketim (SKA12): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 12. maddesidir. Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarını sağlamayı amaçlar.

Sosyal Adalet: Toplumun her üyesinin aynı temel haklara, fırsatlara, yükümlülöklere ve sosyal olanaklara sahip olması için ideal koşulları ifade eder.

Sosyal Girişim: Sosyal sorunlarla mücadele etmek, toplulukları veya çevreyi iyileştirmek için faaliyet gösteren işletmelerdir. Karlarını yeniden işletmeye veya topluma yatırırlar.

Sosyal Uyum: İş birliği yapma ve kaynakları paylaşma isteği. Toplum üyeleri tarafından birlikte çalışılarak tasarlanan ve uygulanan çözümler.

Su Ayak İzi: İnsanlar tarafından tüketime bağlı olarak su kullanım kapsamını göstermektedir. Bir bireyin, topluluğun veya işletmenin su ayak izi, birey veya topluluk tarafından tüketilen veya işletme tarafından üretilen mal ve hizmetleri üretmek için kullanılan toplam tatlı su hacmidir.

Sudaki Yaşam (SKA 14): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 14. maddesidir. Sürdürülebilir kalkınma için okyanusları, denizleri ve deniz kaynaklarını korumayı ve sürdürülebilir kullanmayı amaçlar.

Su Yönetimi: Bütün canlıların ve sektörlerin taleplerini dikkate alarak, su kaynaklarının optimum faydalı kullanımlarını sağlayacak ve olumsuz etkilerini kontrol altına alacak politika geliştirme, planlama, kalite koruma, yatırım, izleme, izin verme, denetim, yaptırım ve koordinasyon faaliyetlerinin tümüdür.

Sürdürülebilirlik: Kaynakların sınırlı olduğu bir dünyada gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama kabiliyetinden kısımdan kendi ihtiyaçlarımızı karşılamak.

Sürdürülebilir Enerji: Gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için gerekli olan kaynakları tüketmeden ve yeterlilikleri tehlikeye atmadan, bugünün ihtiyaçlarını karşılayabilen enerji biçimini ifade eden terimdir.

Sürdürülebilir Finans: Yatırımcılara finans sağlanırken çevresel, sosyal ve yönetim konularının da göz önünde bulundurulduğu finansman tipidir.

Sürdürülebilir İnşaat: İnşaat, enerji tüketimini ve israfı azaltmak için yenilenebilir ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımının tercih edilmesidir. Sürdürülebilir yapı teknikleri ile yürütülen bir inşaatın çevre üzerindeki etkisi minimuma yakınsanmaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma: Doğal kaynaklar tüketilmeden gerçekleştirilen ekonomik kalkınma.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları: Küresel Hedefler olarak bilinir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) 2015 yılında Birleşmiş Milletler tarafından yoksulluğu sona erdirmek, gezegeni korumak ve 2030 yılına kadar tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evrensel bir eylem çağrısı olarak kabul edilmiştir. 17 maddeden oluşan SKA; bir alandaki eylemin diğer alanlardaki sonuçları etkileyeceğini ve kalkınmanın sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik arasında denge kurması gerektiğini kabul eder.

Sürdürülebilir Satınalma: Ürün ya da hizmetlerin, bireyin ihtiyaçlarını karşılamasının yanı sıra o ürün ya da hizmetin kullanımının da çevre üzerinde oluşturduğu etkinin göz önünde bulundurulmasıdır.

Sürdürülebilir Su Kullanımı: Suyun tek bir damlasının bile israf edilmeden çevre ile uyumlu olacak şekilde etkin kullanımının sağlanması.

Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar (SKA11): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 9. maddesidir. Şehirleri ve insan yerleşimlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılmayı amaçlar.

Sürdürülebilir Tasarım: Sosyal, ekonomik ve ekolojik sürdürülebilir objeler, mekanlar ve hizmetler tasarlama felsefesidir.

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi: Tedarik zincirinin kârlılığını en üst düzeye çıkarırken, çevresel etkileri en aza indirmek ve sosyal refahı en üst düzeye çıkarmak için tedarik zinciri operasyonlarının, kaynaklarının, bilgilerinin ve fonlarının yönetimidir.

Sürdürülebilir Tüketim: Gelecek kuşakların gereksinimlerini dikkate alarak, yaşam döngüsü bakış açısı ile doğal kaynakların ve çevre kirleticisi maddelerin kullanımını en aza indirirken, temel gereksinimleri karşılayan ve daha iyi bir yaşam kalitesi sunan malların ve hizmetlerin kullanımınıdır.

Sürdürülebilir Ulaşım: Trafik yoğunluğu sebebiyle oluşan hava kirliliği ve enerji tüketiminin asgari seviyede tutulmasını öneren, sürdürülebilir ulaşım planlamasıdır.

Taksonomi: İklim ve çevre hedeflerini, yatırım amaçlı belirli ekonomik faaliyetler için kriterlere çeviren bir sınıflandırma sistemidir.

Tedarik Zinciri: Ürün ya da hizmetin tedarikçiden müşteriye ulaşma sürecini kapsayan, bu süreç içerisindeki tüm örgütler, insanlar, teknoloji, faaliyetler ve kaynaklar sistemlerinin bütünüdür.

Temiz Üretim: Üretim kapasitesini düşürmeden kirliliği önlemeyi, enerji, su ve malzeme kaynaklarının kullanımını azaltmayı ve atıkları en aza indirmeyi temel alan üretim modelidir.

Temiz Su ve Sanitasyon (SKA6): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 6. maddesidir. Herkes için erişilebilir su ve atık su hizmetlerini ve sürdürülebilir su yönetimini güvence altına almayı amaçlar.

Tersine Lojistik: Ürünün müşteriden geri alınması ve yeniden kullanılabilir veya yeniden satılabilir hale getirilmesi sürecidir. Geri dönüşüm ve atık yönetimi gibi farklı faaliyetleri içeren süreç, çevresel sürdürülebilirlik sağlamaktadır.

Ticari ve Endüstriyel Atık: Sanayi sektöründe işlenerek veya tüketilerek kullanılmış olan maddelerden arta kalan, zaman içinde herhangi bir biçimde işlenemeyen, tüketilemeyen metaller, makinelerden arta kalan yağlar, cüruf ve maden atıklarıdır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (SKA5): Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılması amaçlanan hedefleri içeren bir evrensel eylem çağrısı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 5. maddesidir. Toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik politikaların benimsenmesini, güçlendirilmesini ve bunun uygulanmasına yönelik mevzuatların desteklenmesini amaçlar.

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS): İşletmelerin finansal bilgileri ve iklim ile ilgili açıklamalarında uyulması gereken esas ve hükümleri açıklayan S1 ve S2 standartlarıdır. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayınlanan, karara göre tabi olan işletmelerin sürdürülebilirlik raporlamalarında uyacakları genel hüküm ve esasları belirleyen standartlar serisidir. Bu standartlar serisinin amacı büyük işletmelerin sürdürülebilirlik raporlaması ile yeşil finansmana erişimini kolaylaştırmak ve yatırım alma yeteneklerini geliştirmektir.

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS-S1): Sürdürülebilirlikle ilgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler olarak yayınlanan standartların kabulü ile uluslararası alanda geçerlilik ve uygulamada bütünlük ve konsolidasyon sağlanması amaçlanmaktadır. IFRS S1 gerekliliklerine uymak için, bir şirketin sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları hakkında “önemli bilgileri” açıklaması gerekmektedir. Ayrıca sağlanan bilgilerin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların “tam, tarafsız ve doğru bir tasvirini” sağlamasını gerektirmektedir.

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS-S2): İklimle ilgili Açıklamalar olarak yayınlanan standartların kabulü ile uluslararası alanda geçerlilik ve uygulamada bütünlük ve konsolidasyon sağlanması amaçlanmaktadır. IFRS S2, iklimle ilgili belirli açıklamaları ortaya koyar ve IFRS S1 ile birlikte kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Şirketlerin yönetişimi, stratejisi, risk yönetimi ve iklimle ilgili ölçümleri ve hedefleri ile ilgili bilgileri açıklamasını gerektirmektedir. Ayrıca iklimle ilgili ölçümlerin [Kapsam 1, 2, 3, 4, 5, 6 sera gazı (GHG) emisyonlarının] raporlanmasını içermektedir.

U - Ü

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (International Financial Reporting Standards-IFRS):

Farklı farklı ülkelerden şirketlerin finansal raporlarını birbirleriyle karşılaştırabilmelerine yarayan bir standartlar çeşididir.

Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (International Sustainability Standards Board- ISSB):

Sürdürülebilirlik raporlaması alanında küresel standartlar geliştirmek ve onaylamakla sorumlu bağımsız, özel sektör odaklı bir kuruldur.

Ürün Yönetimi: İşletmelerin ürettikleri, sattıkları veya satın aldıkları ürünlerin çevresel etkileri konusunda sorumluluk almalarıdır. Bu sürece kullanım ömrü sonu dahildir ve ürün yaşam döngüsünün tüm aşamalarıdır.

Y

Yağmur Suyu Hasadı: Yağmur suyunun tutularak yeryüzünde ve/veya yer altında, toprakta ve/veya depolarda biriktirilmesidir.

Yaşam Döngüsü Analizi (LCA): ISO 14040/44 standartlarına göre bir ürünün, hizmetin veya bir prosesin hammaddelerinin elde edilmesinden başlayarak, işleme, üretim, kullanım, yaşam sonu ve bertarafına kadar tüm yaşam döngüsü boyunca çevresel etkilerinin hesaplandığı, ölçülebildiği, raporlanabildiği, kaynak verimliliği ve atık oluşum miktarı dâhil bilgiler veren bir değerlendirme yöntemidir.

Yenilenebilir Enerji Sertifikası: Ülkemizde Yenilenebilir Enerji Sertifikası veya Yeşil Enerji Sertifikası olarak adlandırılan I-REC Sertifikası, üretilen enerjinin kaynağının ve özneteliğinin izlenebilirliğini sağlayarak elektriğin yenilenebilir enerji kaynaklarından üretildiğini kanıtlayan bir belgedir.

Yenilenemez Kaynak: İnsan ömrü boyunca yenilenemeyen, değiştirilemeyen veya eski haline getirilemeyen hammaddelerdir. Örneğin; fosil yakıtlar

Yeşil Aklama (Green Washing): Kişilerin, şirketlerin, hükümetlerin çevresel bilinci yüksek insanların ekonomik gücünden yararlanmak için yürüttükleri aldatıcı bir pazarlama stratejisidir. Yasal boşluklar ve ekolojik terimlerin kontrolsüzce kullanılması sonucu çizilen yanlış "çevre dostu" imajını ifade eder. Konuyla ilgili iddia edilenler ya abartılmış ya da yanlıştır.

Yeşil Atık: Başka tür katı atıklardan ayrılan ve park, doğa veya bahçelerde oluşan yaprak, ot kırıkları, çalı, dal ve diğer organik madde türleridir. Toplanması ve işlenmesi daha zor olan gıda atıklarını içermemektedir.

Yeşil Bina: Bir binanın yaşam döngüsü boyunca çevreyle uyumlu olması ve doğal kaynakları verimli kullanmasıdır. Binaların; enerji, su ve malzeme kullanma verimliliğini artırırken, daha iyi yerleşim, tasarım, inşaat, işletme ve bakım yoluyla insan sağlığı ve çevre üzerindeki bina etkilerini azaltma uygulamasıdır.

Yeşil Ekonomi: Çevresel riskleri ve ekolojik kısıtları azaltmayı hedefleyen ve çevreyi bozmadan sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen bir ekonomidir.

Yeşil Etiket: Bir ürünün çevre dostu olduğunu gösteren sertifikadır.

Yeşil Finansman: Sürdürülebilir ve doğa dostu yöntemlerle geleneksel ekonomiyi dönüştürerek çevreyi korumaya yönelik çözümler üreten sistemlerdir. Yeşil finans modeli, sürdürülebilirlik kapsamında yapılan tüm çalışmaları kapsamaktadır.

Yeşil Kimya: Tehlikeli maddelerin kullanımını ve üretimini en aza indirecek veya ortadan kaldıracak ürün ve süreçlerin tasarımına odaklanan bir kimya ve kimya mühendisliği alanıdır.

Yeşil Patent: Çevresel fayda sağlayan ürünler veya tasarımları kapsamaktadır.

Yeşil Pazarlama: Üretim, promosyon, fiyatlandırma ve dağıtım aşamasında çevreye uyumlu stratejilerin güdüldüğü pazarlama çeşididir. Değer odaklı üretim, diğer insanların veya tüketicilerin hayatını riske atmayan ürün politikası, hayvanlara zarar vermemek gibi bazı temel sürdürülebilirlik esaslarını kapsamaktadır.

Yeşil Yatırım: Çevre dostu ürün ve uygulamaları destekleyen ve bu yönde çalışan şirketlere yapılan sorumlu yatırımlardır.

Yönetişim: İyi yönetim ve paydaşların güvenini kazanmak için uygun kültürün ve iklimin oluşturulmasıdır. Adillik, hesap verebilirlik, etkililik, şeffaflık, katılımcılık, tutarlılık ve sorumluluk ilkelerini kapsamaktadır.

Yutak Alanları: BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi tarafından "bir sera gazını, bir aerosolü veya bir sera gazının oluşumunda rolü bulunan bir öncü maddeyi atmosferden uzaklaştıran herhangi bir işlem, faaliyet veya mekanizma" şeklinde tanımlanır. Yutak Alanları kavramı; orman alanları, çayır ve mera alanları, tarım alanları, sulak alanlar, yerleşim alanları ve diğer alanlar olarak 6 gruba ayrılmaktadır.

#gelecekiçinbugün

